

Program för uppföljning av privata utförare

1 Inledning

Region Gävleborg har med stöd av kommunallagen möjlighet att lämna över vården av en kommunal angelägenhet till privata utförare, enligt KL 3 kap 12 §. Riksdagen har beslutat om förändringar i kommunallagen för att uppföljningen och kontrollen av privata utförare ska bli bättre. De nya reglerna gäller från 1 januari 2015. Region Gävleborg är fortfarande ansvarig gentemot invånarna för dessa verksamheter på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi.

Regionfullmäktige ska varje mandatperiod fastställa ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare i enlighet med KL 5 kap 3 §. Regionfullmäktige kan inte delegera beslutet till styrelse eller nämnd.

Innehållet i programmet i form av t.ex uppföljningskrav och riktlinjer för allmänhetens insyn påverkar endast förfrågningsunderlag och avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden.

1.1 Syfte

Syftet med programmet är att förbättra Region Gävleborgs uppföljning och kontroll av privata utförare, öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet och stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Uppföljningsarbetet ska genomsyras av ett systematiskt arbete för att förbättra kvalitet och uppföljning.

1.2 Programmets giltighet

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare ska fastställas av regionfullmäktige och ska gälla för mandatperioden. Programmet ska följas upp och revideras inför varje mandatperiod.

1.3 Programmets omfattning och avgränsning

Programmet gäller för den verksamhet som Region Gävleborg upphandlar inom ramen för sitt verksamhetsområde. Programmet omfattar de verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna.

Programmet omfattar inte uppföljning av den verksamhet som Region Gävleborg driver i egen regi. *Reglemente om uppföljning* beskriver närmare formerna för uppföljning av verksamhet i egen regi oavsett juridisk form.

Programmet styr uppföljningen av de privata utförarna till ordinarie internkontrollarbete.

Oberoende av detta program har regionfullmäktige fattat beslut om Strategi mot välfärdsbrottslighet till vilken regiondirektören fattat beslut om Handlingsplan

mot välfärdsbrott. I programmets och handlingsplanens fokusområde 3 beskrivs aktiviteter för att stärka uppföljningen av privata aktörer inom ramen för LOV, LOU, nationella taxan samt tandvårdsstöd.

1.3.1 Privata utförare

Privata utförare definieras i Kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som utför del av det kommunala uppdraget. En privat utförare är helt privat och utan kommunalt ägande. Kommunala företag inkluderas inte i detta begrepp. Formellt överlämnas verksamheten oftast efter en offentlig upphandling, enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF) eller att valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) införs, samt att avtal tecknas med privata utförare.

2 Ansvar

2.1 Regionfullmäktiges ansvar

Regionfullmäktige har det övergripande ansvaret och ska för varje mandatperiod fastställa ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Fullmäktige ger genom styrelser och nämnder i uppdrag genom reglementen att tillhandahålla verksamheter. Ansvaret för verksamheterna är reglerade i lagstiftning och av de beslut som fattas av regionfullmäktige.

Regionfullmäktige uppdrar i och med detta program till regionstyrelsen och nämnderna att med utgångspunkt i detta program ansvara för att säkerställa att utförare inom styrelsens eller nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- gällande lagar, förordningar och föreskrifter
- de mål och riktlinjer som regionfullmäktige och nämnd fastställer för respektive verksamhet

2.2 Styrelsens och nämndernas ansvar

Nämnderna och regionstyrelsen är ansvariga inför fullmäktige för att verksamheterna drivs enligt lagar, föreskrifter, mål och riktlinjer. Nämnderna ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten drivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. När verksamheter upphandlas har styrelsen och nämnderna ansvaret att se till att regler, mål och krav omsätts i förfrågningsunderlag och avtal, samt beaktas i rutiner för uppföljning och kontroll. För avtal som är tecknade innan fastställande av detta dokument gäller uppföljning i enlighet med gällande avtal.

Regionstyrelsen har därutöver ett särskilt ansvar att leda och samordna, samt ha uppsikt över nämnderna och dess verksamhet i enlighet med KL 6 kap 1 §. I *reglemente om uppföljning* förtydligar fullmäktige förutsättningarna för nämndernas arbete med intern kontroll, uppsikt och återrapportering.

3 Allmänhetens insyn

Allmänheten ska ha skälig insyn i verksamheterna som utförs av privata utförare på uppdrag av Region Gävleborg. Region Gävleborg ska tillhandahålla information och reglera möjligheten till detta i avtalen med privata utförare. Informationen till allmänheten ska ha en tydlig koppling till avtalet och den verksamhet som upphandlats.

3.1 Informationsskyldighet

När enskilda personer kan välja mellan olika utförare ska styrelsen och nämnderna lämna information om samtliga utförare enligt KL 8 kap 18 §. Informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar och lättillgänglig.

Varje styrelse och nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Detta sker genom att en klausul om allmänhetens insyn finns med i förfrågningsunderlag och avtal. Utföraren ska kunna lämna information när Region Gävleborgs begär det. Informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Nämnden ska i sin begäran precisera vilken information som efterfrågas. Utförarens skyldighet att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning. Den information som lämnas till Region Gävleborg ska inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag (1990:409) om skydd för företagshemligheter.

3.2 Information som tillhandahålls av Region Gävleborgs

Information som tillhandahålls av Region Gävleborg är av verksamheten upprättade granskningar, kontroller, avvikelserapportering och uppföljningar i enlighet med avtal och övriga riktlinjer. Informationen finns tillgänglig hos Region Gävleborg och, i den mån det är möjligt, på www.regiongavleborg.se.

4 Uppföljning

4.1 Styrning av upphandlad verksamhet

Det är varje nämnds ansvar att säkerställa att all verksamhet bedrivs i enlighet med angivna mål och riktlinjer. Dessa mål och riktlinjer ska framgå i de förfrågningsunderlag som utgör underlag för upphandlingen samt i de avtal som tecknas med den privata utföraren.

4.2 Plan för regionstyrelsens och nämndernas årliga uppföljning

Varje styrelse/nämnd ska med regionfullmäktiges program som grund utarbeta en årlig plan för uppföljning av privata utförare i samband med fastställande av internkontrollplanen för nämnden. I internkontrollplanen ska nämnden ange vilka

Dokumentnamn: Program för uppföljning av privata utförare**Dokument ID:** RS 2026/108-32026/108**Giltigt t.o.m.:****Revisionsnr:**

avtal och verksamheter som ska följas upp och när de ska redovisas. Den årliga uppföljningen redovisas i samband med att nämnderna och styrelsen redovisar uppföljning av den interna kontrollen för respektive verksamhet.

Uppföljningen av den upphandlade verksamheten ska genomföras på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt med utgångspunkt i avtal, samt efter respektive nämnds förutsättningar.

Resultaten av genomförd uppföljning ska dokumenteras och redovisas till förvaltningsledning och beställande styrelse/nämnd, i samband med uppföljning av styrelsens/nämndens internkontrollplaner eller vid annan angiven tidpunkt när granskning är genomförd.